

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **M., spol. s r. o.**, se zast. Mgr. et Mgr. Václavem Sládkem, advokátem, se sídlem v Praze 5, Janáčkovo nábřeží 51/39, proti žalovanému: **Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu**, se sídlem v Praze 1, Štěpánská 28, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2005, č. j. 38 Ca 662/2002 – 98, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 38 Ca 662/2002 – 114, které bylo vydáno v souvislosti s kasační stížností žalobce podanou proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2003, č. j. 38 Ca 662/2002 – 57, vedenou u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Afs 13/2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze napadeným rozsudkem zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2002, č. j. FŘ-7871J/12/2000, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru č. 1000000151 ze dne 12. 5. 2000 na daň z příjmu právnických osob za zdaňovací období roku 1996 v částce 1.188.330 Kč, vydaného Finančním úřadem pro Prahu 9 pod č. j. 120071/00/009513/2703. Městský soud v Praze konstatoval, že závěr, který správce daně učinil, stejně jako žalovaný, na jehož základě bylo rozhodnuto o vydání dodatečného platebního výměru ze dne 12. 5. 2000, má oporu v provedeném dokazování, přičemž správní orgány obou stupňů nepřekročily zákonné meze jím stanovené. Žalobu tudíž neshledal důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), zamítl a současně vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) prostřednictvím k podání kasační stížnosti zplnomocněného zástupce, advokáta JUDr. Jaroslava Tvrdíka (plná moc ze dne 23. 12. 2003), osobně dne 2. 1. 2004 kasační stížnost. V ní pouze navrhoval Nejvyššímu správnímu soudu, aby rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a dále uvedl, že s ohledem na doručení napadeného rozsudku těsně před vánočními svátky a z toho vyplývající faktické nemožnosti vypracování kasační stížnosti za konzultace stěžovatele se svým právním zástupcem, doplní kasační stížnost v souladu s § 106 odst. 3 na výzvu soudu ve lhůtě v ní uvedené.

Usnesením ze dne 5. 1. 2004, č. j. 38 Ca 662/2002 – 76, uložil Městský soud v Praze zástupci stěžovatele podle ustanovení § 37 odst. 1, 3, 4, 5 a § 106 odst. 1, 2, 3 a § 108 odst. 1 s. ř. s., aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení písemně odstranil následující nedostatky kasační stížnosti: a) uvedl, zda plná moc ze dne 23. 12. 2003 byla žalobcem udělena pro celé řízení o kasační stížnosti či pouze pro její podání, b) uvedl, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je rozhodnutí napadáno (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a konečně též označil důkazy, které k prokázání svých tvrzení navrhuje provést ve smyslu § 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel byl poučen, že nemá-li kasační stížnost všechny náležitosti již při jejím podání, musí být tyto doplněny ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení, kterým byl stěžovatel vyzván k doplnění podání; jen v této lhůtě může stěžovatel rozšířit kasační stížnost na výroky dosud nenapadené a rozšířit i její důvody. Nebude-li vzdor této výzvě podání ve stanovené lhůtě opraveno nebo doplněno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání odmítne podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Uvedená výzva byla zástupci stěžovatele JUDr. Jaroslavu Tvrdíkovi doručena dne 9. 1. 2003, jak o tom svědčí číselný záznam opatřený podpisem advokáta na dodejce od obálky, která výzvu obsahovala. Vzhledem k tomu, že ve stanovené lhůtě jednoho měsíce (a ostatně ani později) nebyly vady kasační stížnosti odstraněny, byl spis dne 8. 3. 2004 předložen za tohoto procesního stavu věci Nejvyššímu správnímu soudu s poznámkou, že v kasační stížnosti není uplatněn důvod uvedený v § 103 s. ř. s. a že vady kasační stížnosti, vzdor snaze soudu o jejich odstranění postupem podle § 106 odst. 3 s. ř. s., nebyly stěžovatelem odstraněny.

V doplňku kasační stížnosti, doručeném osobně přímo Nejvyššímu správnímu soudu dne 19. 3. 2004, vytýkal stěžovatel Městskému soudu v Praze nesprávné právní posouzení věci, pokud dospěl k závěru shodnému se závěrem žalovaného, že dodatečný platební výměr správního orgánu I. stupně ze dne 12. 5. 2000 na daň z příjmu právnických osob za zdaňovací období roku 1996 v částce 1.188.330 Kč byl vydán v souladu s daňovými předpisy. Navrhoval znovu Nejvyššímu správnímu soudu, aby rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2003, č. j. 38 Ca 662/2002 – 57, zrušil a věc vrátil uvedenému soudu k dalšímu řízení. V kasační stížnosti se dovolával důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti napadeného rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a rovněž důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy tvrzené vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, když za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Konečně se dovolával též důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Doplnění kasační stížnosti bylo sepsáno novým právním zástupcem stěžovatele advokátem Mgr. et Mgr. Václavem Sládkem, přičemž stěžovatel sdělil soudu, že právní zastupování (na základě plné moci ze dne

23. 12. 2004) udělené advokátovi JUDr. Jaroslavu Tvrdíkovi, bylo ukončeno a právní zastupování v předmětné věci převzal dne 19. 3. 2004 advokát Mgr. et Mgr. Václav Sládek.

Současně s podáním doplňku kasační stížnosti požádal stěžovatel prostřednictvím svého nového právního zástupce ve smyslu ustanovení § 40 odst. 5 s. ř. s. o prominutí zmeškání lhůty k odstranění nedostatku předmětné kasační stížnosti, a to z vážných omluvitelných důvodů, spočívajících ve stěžovatelem nezaviněné nečinnosti jeho dosavadního právního zástupce JUDr. Jaroslava Tvrdíka, který stěžovateli předal výzvu soudu k odstranění nedostatků kasační stížnosti až dne 11. 3. 2003, čímž stěžovateli znemožnil vyhovět uvedené výzvě, neboť ten o její existenci bez vlastního zavinění vůbec nevěděl. Vyslovil přesvědčení, že se jedná o vážný omluvitelný důvod ve smyslu ustanovení § 40 odst. 5 s. ř. s. a své tvrzení doložil přípisem advokáta JUDr. Jaroslava Tvrdíka ze dne 11. 3. 2004 (nadepsaném jako „Předání dokladu“), v němž zmíněný advokát uvádí, že stěžovateli předává usnesení ze dne 5. 1. 2004, č. j. 38 Ca 661/2002, 38 Ca 662/2002 a 38 Ca 663/2003 Městského soudu v Praze a omlouvá se, že jeho kancelář byla v této věci nečinná a na žádost stěžovatele podávala nepřesné informace. Situace byla způsobena skutečností, že advokát po část běhu lhůty pobýval v zahraničí a z tohoto důvodu respektuje odstoupení od smlouvy o právním zastoupení. Stěžovatel v žádosti zdůrazňuje, že mu nelze výše uvedenou skutečnost spravedlivě přičítat k tíži a vzhledem k tomu, že ustanovení § 106 odst. 3 s. ř. s. výslovně nestanoví, že by zmeškání lhůty k doplnění kasační stížnosti nebylo možné prominout, využívá této možnosti. Překážka k provedení příslušného úkonu stěžovateli odpadla tudíž dne 11. 3. 2004, kdy se značným zpožděním obdržel výzvu k odstranění nedostatků kasační stížnosti. Zákonná lhůta k podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty ve smyslu § 40 odst. 5 s. ř. s. byla tudíž v předmětné věci dodržena. Současně sdělil, že týmž dnem, tj. 19. 3. 2004, vyhověl výzvě soudu a doplnil předmětnou kasační stížnost tak, aby byly odstraněny vytčené nedostatky; zmeškaný úkon je tedy v souladu s ustanovením § 40 odst. 5 s. ř. s. spojen s podáním žádosti o prominutí zmeškání lhůty.

Dříve než mohl Nejvyšší správní soud o podané kasační stížnosti (proti rozsudku o věci samé) rozhodnout, muselo být rozhodnuto o výše uvedené žádosti o prominutí zmeškání lhůty k jejímu doplňku (odstranění nedostatků kasační stížnosti). Vzhledem k tomu, že ve smyslu § 40 odst. 5 s. ř. s. rozhoduje o této žádosti předseda senátu krajského soudu (zde Městského soudu v Praze), neboť jinak by nebylo možno podat proti jeho negativnímu rozhodnutí kasační stížnost, byla věc vrácena znovu Městskému soudu v Praze k rozhodnutí o podaném návrhu.

Usnesením ze dne 18. 2. 2005, č. j. 38 Ca 662/2002 – 98, ve znění opravného usnesení ze dne 28. 4. 2005, č. j. 38 Ca 662/2002 – 114, Městský soud v Praze návrh na prominutí zmeškání lhůty k odstranění nedostatků kasační stížnosti zamítl. (Opravné usnesení bylo vydáno proto, že ve výroku původního usnesení namísto správného „lhůty k odstranění nedostatku kasační stížnosti“ bylo uvedeno nesprávně „lhůty k odstranění nedostatku kasační lhůty“. Postupem podle § 54 odst. 4 s. ř. s. předsedkyně senátu tuto zřejmou chybu v psaní, k níž došlo při písemném vyhotovení usnesení, opravila.) Samotnému návrhu na prominutí zmeškání lhůty nebylo vyhověno proto, že stěžovatelem uvedený důvod - nečinnost jeho právního zástupce, navíc pouze v rovině tvrzení, není možné pokládat za závažný důvod, pro nějž by bylo možno soudem stanovenou lhůtu k podání doplňku kasační stížnosti prominout. Městský soud v Praze uvedl, že právo být v daném řízení zastupován a svobodně si zvolit svého právního zástupce z řad advokátů je právem účastníků, které je soud povinen respektovat, a to včetně všech důsledků, tedy i včetně toho, zda advokát činil jednotlivé úkony řádně a včas, což odpovídá odborné kvalifikaci, kterou advokát zastoupenému účastníku

poskytuje. Proto musel být návrh na prominutí zmeškání lhůty k odstranění nedostatků kasační stížnosti zamítnut.

Proti tomuto usnesení (ve znění usnesení opravného) podal stěžovatel včas kasační stížnost, dovolávaje se důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a dále též důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy existence zmatečnostních vad. Znovu popsal nečinnost svého předchozího právního zástupce, v jejímž důsledku došlo k zmeškání lhůty pro podání kasační stížnosti a vyslovil přesvědčení, že tato stěžovatelem nezaviněná nečinnost představuje vážné omluvitelné důvody pro prominutí zmeškání lhůty k odstranění nedostatků kasační stížnosti. Městskému soudu v Praze vytýká nesprávné právní posouzení předmětné věci, pokud existenci takového vážného důvodu v projednávané věci neshledal. Vytýká mu, že při této úvaze vůbec nepřihlédl k tomu, že podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, což neplatí jen tehdy, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Jednatel stěžovatele nemá vysokoškolské právnické vzdělání, a proto byl stěžovatel nucen zvolit si pro řízení o kasační stížnosti právního zástupce, o němž důvodně předpokládal, že bude prosazovat jeho práva a chránit jeho oprávněné zájmy. Připomněl, že v řízení před Městským soudem v Praze, v něm byl vydán kasační stížností napadený rozsudek, byl stěžovatel zastoupen nikoliv advokátem, ale daňovým poradcem, který jej v řízení o kasační stížnosti již dále zastupovat nemohl. V průběhu lhůty k podání kasační stížnosti byly vánoční a novoroční svátky, takže k vyhledání advokáta zbylo stěžovateli pouhých osm pracovních dnů. Stěžovatel nemohl předpokládat, že jím zvolený právní zástupce jej včas neuvědomí o výzvě soudu k odstranění nedostatků kasační stížnosti a sám neučiní žádný úkon k vyhovění takové výzvě, neboť tento postup je proti zájmům stěžovatele. Tvrzení stěžovatele o omluvitelných vážných důvodech prodlení s vyhověním výzvě přitom stěžovatel osvědčil především dopisem předchozího právního zástupce, což však soud ignoroval a v napadeném usnesení konstatoval, že údajnou „nečinnost právního zástupce – navíc pouze v rovině tvrzení – nelze považovat za závažný důvod, pro který by bylo možno soudem stanovenou lhůtu prominout“.

Stěžovatel dále namítá zmatečnostní vady napadeného rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., které spatřuje v tom, že v odůvodnění napadeného usnesení soud konstatuje, že prominutí zmeškání lhůty se týká lhůty stanovené soudem, ačkoliv jde o lhůtu zákonnou ve smyslu § 106 odst. 3 s. ř. s. Podle názoru stěžovatele by tato vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí, neboť nesprávné posouzení charakteru zmeškání lhůty, které se žádost o prominutí zmeškání týká, se mohlo promítnout do zamítavého výroku napadeného rozhodnutí. Stěžovatel má za to, že postup soudu při rozhodování o předmětné žádosti stěžovatele je tzv. „přepjatým formalismem“, který lze v extrémním případě posuzovat i jako odepření práva na spravedlivý proces ve smyslu rozhodnutí praxe Ústavního soudu ČR. Opožděné vyhovění výzvě soudu k doplnění kasační stížnosti nemělo žádné negativní důsledky na průběh procesu rozhodování o kasační stížnosti, neboť příslušný spis byl předložen Nejvyšším správnímu soudu dne 8. 3. 2004, stěžovatel do podatelny téhož soudu doručil dne 12. 3. 2004 omluvu za dosavadní nečinnost způsobenou nečinností jeho právního zástupce a 19. 3. 2004 podal soudu doplnění kasační stížnosti a žádost o prominutí zmeškání lhůty. Uvedenou žádost stěžovatele přitom zamítla tatáž osoba, která rozhodla o zamítnutí žaloby stěžovatele podané proti rozsudku napadeného kasační stížností, jíž se žádost o prominutí zmeškání lhůty týká. Vzhledem k tomu, že při objektivním posouzení věci jsou dány omluvitelné důvody k prominutí zmeškání lhůty, pak zamítnutí

předmětné žádosti Městským soudem v Praze lze též vyložit i jako jeho snahu zabránit přezkoumání svého předchozího rozhodnutí a tedy absenci nestrannosti v postupu soudu. Stěžovatel navrhuje, aby napadené usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2005, č. j. 38 Ca 662/2002 – 98, bylo zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 dost. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatelem vytýkaná pochybení, kdy se dovolává výše citovaných ustanovení, která by měla za následek nezákonné rozhodnutí o zamítnutí žádosti na prominutí zmeškání lhůty Nejvyšší správní soud v postupu Městského soudu v Praze neshledal.

Podle ustanovení § 106 odst. 3 s. ř. s., nemá-li kasační stížnost všechny náležitosti již při jejím podání, musí být tyto náležitosti doplněny ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení, kterým byl stěžovatel vyzván k doplnění podání. Jen v této lhůtě může stěžovatel rozšířit kasační stížnost na výroky dosud nenapadené a rozšířit její důvody. Tuto lhůtu může soud na včasnou žádost stěžovatele z vážných důvodů prodloužit, nejdéle však o další měsíc.

V projednávané věci kasační stížnost stěžovatele ze dne 23. 12. 2004, která byla sepsána tehdejším právním zástupcem stěžovatele advokátem JUDr. Jaroslavem Tvrdíkem, obsahovala toliko některé obecné náležitosti podání podle § 37 odst. 3 s. ř. s., neboť z ní bylo zřejmé, čeho se týká, kdo toto podání činí, proti komu směřuje, co je navrhováno a podání bylo podepsáno a datováno, neobsahovala však veškeré obecné náležitosti podání a zejména neobsahovala náležitosti kasační stížnosti ve smyslu § 106 odst. 2 s. ř. s., čehož si byl podatel vědom, když v kasační stížnosti výslovně uvedl, že s ohledem na datum doručení napadeného rozsudku těsně před vánočními svátky a tudíž nemožnost vypracování kasační stížnosti v zákonné lhůtě s ohledem na nutnou konzultaci se stěžovatelem, doplní kasační stížnost v souladu s § 106 dost. 3 s. ř. s. na výzvu soudu ve lhůtě tam uvedené. Správně proto Městský soud v Praze usnesením ze dne 5. 1. 2004, č. j. 38 Ca 662/2002 – 76, uložil stěžovateli odstranit nedostatky kasační stížnosti způsobem v tomto usnesení výslovně uvedeným (výše již konstatovaným), a to písemně ve lhůtě jednoho měsíce ode dne doručení tohoto usnesení v souladu s ustanovením § 106 odst. 3 s. ř. s. Jde o zákonem stanovenou lhůtu, která v dané věci počala běžet dnem následujícím po doručení výzvy zástupci stěžovatele, tj. dnem 10. 1. 2004, a protože jde o lhůtu měsíční, skončila v souladu s ustanovením § 40 odst. 2 s. ř. s. v pondělí dne 9. 2. 2004. Tento den se totiž svým označením shoduje s označením dne, který určil počátek lhůty, tj. den doručení výzvy zástupci stěžovatele. Z obsahu spisu jednoznačně vyplývá a ostatně mezi účastníky je nesporné, že v uvedené lhůtě stěžovatel

výzvě k odstranění nedostatku kasační stížnosti nevyhověl, aniž by svou nečinnost jakkoliv vysvětlil a aniž by požádal o prodloužení lhůty, přičemž nutno v této souvislosti uvést, že lhůtu, která skončila dne 9. 2. 2004 by soud mohl prodloužit na včasnou žádost stěžovatele z vážných omluvitelných důvodů, nejdéle však o jeden další měsíc, tj. nejdéle do 9. 3. 2004. Protože taková včasná žádost stěžovatelem podána nebyla, předložil Městský soud v Praze spis k rozhodnutí o kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu, jemuž byl doručen dne 8. 3. 2004. Teprve po uplynutí lhůt uvedených v § 106 odst. 3 s. ř. s., konkrétně dne 19. 3. 2004, podal stěžovatel prostřednictvím nově zvoleného právního zástupce kasační stížnost a současně požádal o prominutí zmeškání zákonné lhůty, v níž měl odstranit nedostatky podané kasační stížnosti.

Prominutí zmeškání lhůty je procesním institutem umožňujícím odvrátit nepříznivé procesní následky, jež stíhají účastníka řízení, který zmeškal zákonnou lhůtu, pokud zákon nestanoví jinak, tj. pokud prominutí zmeškání lhůty nevylučuje. Takovou zákonnou lhůtou, u níž zákonná úprava připouští prominutí zmeškání lhůty je nepochybně i lhůta, v níž lze odstranit vady kasační stížnosti podle § 106 odst. 3 s. ř. s. (na rozdíl od lhůty k podání vlastní kasační stížnosti, jejíž zmeškání nelze podle § 106 odst. 2 poslední věty s. ř. s. prominout). Předpokladem pro prominutí zmeškání lhůty je to, že účastník zmeškal úkon, k němuž je subjektivně legitimován, návrh na prominutí zmeškání lhůty podal do dvou týdnů po odpadnutí překážky, spojil s ním zmeškaný úkon a především to, že důvod zmeškání je na straně účastníka (jeho zástupce nebo zmocněnce) omluvitelný. Tam, kde má účastník zástupce a zmeškaný úkon měl a mohl učinit zástupce, ***se musí důvod zmeškání týkat tohoto zástupce***. V projednávané věci sdílí Nejvyšší správní soud závěr Městského soudu v Praze, že na straně tehdejšího zástupce stěžovatele nebyly dány omluvitelné důvody, pro něž by bylo možno zmeškání lhůty prominout. Jedině totiž za předpokladu, že tento zástupce, např. pro nemoc, eventuelně z jiných vážných objektivních příčin, byl z podání úkonu vyloučen, lze zmeškání lhůty prominout. To však v projednávané věci splněno není, neboť z korespondence mezi stěžovatelem a jeho někdejším zástupcem, advokátem JUDr. Jaroslavem Tvrdíkem, je patrné, že on sám si je vědom své nečinnosti ve věci, když se za ni stěžovateli omlouvá a když respektuje stěžovatelovo odstoupení od smlouvy o právním zastoupení. Na svou obranu uvádí ve vztahu ke stěžovateli pouze tolik, že po část lhůty, v níž měl podání doplnit, se zdržoval v zahraničí, aniž by sám tuto skutečnost jakkoliv hodnotil jako důvod z hlediska zákona omluvitelný. Pro posouzení věci je přitom nerozhodné, že o jeho nečinnosti účastník řízení nevěděl (lze souhlasit se stěžovatelem, že tato nečinnost je zcela evidentní a nikoliv pouze v rovině tvrzení, jak uváděl v odůvodnění napadeného usnesení Městský soud v Praze), neboť, jak bylo výše již uvedeno, důvod zmeškání se musí týkat tohoto zástupce. Je nutno připustit, že stěžovatel se musí cítit jednáním svého tehdejšího právního zástupce důvodně poškozen, avšak třeba souhlasit s Městským soudem v Praze, že jde o otázku výběru advokáta a pokud si účastník takového advokáta zvolí a soudu doloží existenci zastoupení, je i soud povinen tuto skutečnost respektovat. Účastník nese důsledky s tímto zastoupením spojené, tedy i důsledky eventuelní nečinnosti či dokonce nedbalosti zástupce. V žádném případě nejde ze strany Městského soudu v Praze o tzv. „přepjatý formalismus“, pokud návrhu na prominutí zmeškání lhůty nevyhověl, neboť „lhůta“ v právním slova smyslu, jako přesné vymezení času pro procesní úkon, je jednou z právních událostí, na níž je vázán vznik nebo zánik právního vztahu, a proto je nutno dbát na její dodržení. To platí zvláště pro lhůty zákonné, které se vztahují vždy k provedení úkonu, majícího pro řízení zvláštní důležitost. Procesní úkon, pro který je lhůta zákonem stanovena, nemůže být po jejím uplynutí účinně vykonán, přičemž tuto zásadu lze prolomit jen zcela výjimečně a jen z důvodů zákonem předpokládaných, aby tak nebyl ohrožen princip právní jistoty.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že usnesení Městského soudu v Praze o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání lhůty (ve znění usnesení opravného) netrpí nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, jak stěžovatel namítá a důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tudíž není dán.

K námitce stěžovatele, v níž se dovolává kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy „zmatečnostní vady“, kterou spatřuje v tom, že v odůvodnění napadeného usnesení Městský soud v Praze označil lhůtu, v níž měl stěžovatel nedostatky kasační stížnosti podané proti předchozímu rozsudku téhož soudu odstranit, za lhůtu stanovenou soudem a nikoliv za lhůtu zákonnou, Nejvyšší správní soud připouští, že vytýkaná formulace, užitá v odůvodnění napadeného usnesení Městského soudu v Praze nebyla zcela přesná, neboť lhůta jednoho měsíce uvedená v ustanovení § 106 odst. 3 věty první s. ř. s. je lhůtou zákonnou a nikoliv soudcovskou (ostatně jinak by nebylo možno o prominutí jejího zmeškání rozhodovat). Proto také Městský soud v Praze usnesením ze dne 5. 1. 2004 - v souladu s citovaným ustanovením - tuto lhůtu k odstranění nedostatku kasační stížnosti stěžovateli stanovil, nezpochybnil tím současně, že uvedená lhůta je lhůtou zákonnou. V žádném případě však tato skutečnost nemohla a neměla za následek nezákonné rozhodnutí o projednávané otázce a důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není rovněž naplněn.

Totéž pak platí i ve vztahu k námitce stěžovatele, že o prominutí zmeškání lhůty k odstranění nedostatku kasační stížnosti rozhodovala tatáž osoba, která vydala předchozí rozsudek soudu, jenž měl být na základě podané kasační stížnosti přezkoumán. K tomu nutno uvést, že soudní řád správní výslovně v § 40 odst. 5 neřeší otázku, který soud (tj. zda soud, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, či Nejvyšší správní soud) je příslušný k rozhodnutí o prominutí zmeškání lhůty, v níž lze odstranit vady kasační stížnosti, neřeší. Podle ustanovení § 64 s. ř. s. je tudíž nutno použít za této situace pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu. Podle ustálené judikatury (viz komentář k § 58 o. s. ř.) o návrhu na prominutí zmeškání lhůty rozhoduje soud I. stupně, což platí i u návrhu na prominutí zmeškání lhůty k odvolání či doplňku odvolání – srovnej § 204 odst. 3 a komentář k § 204 o. s. ř. Analogicky lze tudíž dovodit, že k rozhodnutí o prominutí zmeškání lhůty, je i ve správním soudnictví povolán soud, který vydal rozhodnutí (v dané věci rozsudek), jenž je touto kasační stížností napaden. Ostatně pokud by tomu tak nebylo a o prominutí zmeškání lhůty měl rozhodovat Nejvyšší správní soud, pak by neúspěšný účastník řízení byl vyloučen z možnosti podání kasační stížnosti proti takovému rozhodnutí.

Pokud snad stěžovatel svou námitkou míní, že o prominutí zmeškání lhůty by měl rozhodovat jiný soudce (jiný předseda senátu) téhož soudu, což však ve své kasační stížnosti výslovně neuvádí, pak pro úplnost nutno dodat, že taková představa odporuje ústavní zásadě, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, neboť příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému, eventuelně soudci příslušnému podle rozvrhu práce věc rozhodnout, a přikázána soudu či soudci jinému, je postupem zcela výjimečným. Důvody, které stěžovatel uvádí, k prolomení této zásady nepostačují, neboť jimi fakticky zpochybňuje samotnou nezávislost soudce. Funkce soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti, a bez toho, že by se tento atribut nepředpokládal, nebylo by možno konstituovat soudní moc jako jeden z pilířů právního státu.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Městský soud v Praze nepochybil, pokud stěžovatelovu žádost o prominutí zmeškání lhůty k odstranění nedostatků kasační stížnosti zamítl. Kasační stížnost nebyla shledána důvodnou a Nejvyšší správní soud ji rovněž zamítl (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. (za použití ustanovení § 120 s. ř. s.). Protože v řízení úspěšný žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, přičemž stěžovatel nebyl v řízení nyní úspěšný, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. července 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu